

ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ

ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я І ПСИХІЧНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ Є НАЙВАЖЛИВИШИМИ ПЕРЕДУМОВАМИ ВИСОКОЇ ЯКОСТІ ЖИТТЯ

Міжвідомча координаційна рада з питань удосконалення системи надання психіатричної допомоги в Україні: перше засідання.

У Міністерстві охорони здоров'я України 20 грудня 2013 року відбулося перше засідання Міжвідомчої координаційної ради з питань удосконалення системи надання психіатричної допомоги в Україні.

У заході, який пройшов під головуванням Першого заступника Міністра охорони здоров'я України Олександра Качура,

«Сьогодні розпочала свою роботу Міжвідомча координаційна рада з питань удосконалення системи надання психіатричної допомоги в Україні, яку очолила Міністр охорони здоров'я України Раїса Богатирьова. І це надзвичайно важливо. Адже цей захід, який відбувається вперше на такому рівні, за участю Уповноваженого

дра Качура, взяли участь директор Українського науково-дослідного інституту соціальної і судової психіатрії та наркології МОЗ України, головний психіатр МОЗ України Ірина Пінчук, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Валерія Лутковська, Уповноважений Президента України з прав дитини Юрій Павленко, президент Асоціації психіатрів України Семен Глузман, головний дитячий психіатр МОЗ України Ігор Марценковський, представники інших міністерств, відомств та громадських організацій.

Верховної Ради України з прав людини, Уповноваженого Президента України з прав дитини, представників міністерств та відомств, громадських організацій, дозволить скоординувати наші зусилля для підвищення якості надання спеціалізованої допомоги, попередження виникнення психічних розладів та забезпечення психічного благополуччя населення всієї України», – сказав Олександр Качур.

Учасники засідання обговорили проблемні питання взаємодії різних міністерств та відомств у межах

представленої Концепції Державної Програми розвитку охорони психічного здоров'я в Україні.

Такі важливі складові охорони психічного здоров'я, як медична та соціальна допомога, мають бути результатом зусиль всього суспільства, відзначалося учасниками засідання. У зв'язку з цим стратегії в галузі охорони психічного здоров'я потребують міжгалузевої взаємодії та повинні передбачати заходи з урахуванням можливостей багатьох секторів та фахівців різного профілю: освітян, медиків, фахівців засобів масової інформації, співробітників органів соціального захисту, юстиції, внутрішніх справ та багатьох інших.

Директор Українського науково-дослідного інституту соціальної і судової психіатрії та наркології МОЗ України, головний позаштатний психіатр МОЗ України Ірина Пінчук презентувала Концепцію Державної програми розвитку системи охорони психічного здоров'я в Україні до 2020 року, яка стане основою для подальшого розвитку цієї системи України. Особливу увагу вона звернула на аналіз причин недостатньої ефективності надання психіатричної допомоги в Україні: «Це брак розуміння як з боку держави, так і з боку суспільства того, що психічне здоров'я і психічне благополуччя є найважливішими передумовами високої якості життя, недосконалість нормативно-правової бази та здійснення профілактичної роботи, відсутність належного кадрового забезпечення психіатричної сфери, недостатнє фінансування галузі». «Однак, варто відзначити, що сьогодні ми активно працюємо над вирішенням цих проблем, і виконання даної Програми дозволить покращити якість життя пацієнтів з вадами психічного здоров'я та максимально реінтегрувати їх в суспільство», – підкреслила Ірина Пінчук.

Актуальними, на думку виступаючих, залишаються питання дотримання прав людини при наданні психіатричної допомоги, здійсненні примусових заходів медичного характеру та питання захисту прав дітей при наданні їм психіатричної допомоги. Так, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Валерія Лутковська, нагадавши про діючий більше року національний превентивний механізм проти катувань, який спрямований на попередження порушень прав людини в місцях позбавлення волі, зауважила, що до цих місць належать і психіатричні лікарні, а також психоневрологічні інтернати, будинки дитини, спеціальні загальноосвітні школи-інтернати і відповідні військові клінічні госпіталі. «Тому ми здійснюємо постійний моніторинг цих закладів і знаємо системні проблеми, які існують у цій сфері», – підкреслила Валерія Лутковська.

При цьому вона наголосила, що без міжвідомчого співробітництва вирішити певні проблеми, які існують у сфері охорони психічного здоров'я неможливо. «Якщо

в психіатричній клініці на медикаментозне забезпечення одного пацієнта виділяється в середньому п'ять гривень на добу, то без співробітництва з Міністерством фінансів і без розуміння того, що треба збільшувати цю суму, обійтися дуже важко», – навила приклад Уповноважений Верховної Ради України з прав людини.

Іншою проблемою, що потребує міжвідомчої взаємодії, Валерія Лутковська назвала довготривале перебування пацієнтів у стаціонарах психіатричного профілю. За її словами, відповідно до клінічних протоколів, хворі на психічні захворювання мають перебувати в стаціонарі не більше двох місяців. Але іноді перебувають там роками, у зв'язку із тим, що лікарі не можуть без згоди опікуна виписати особу зі стаціонару. Прикладом того, як вирішується ця проблема, можна вважати досвід Івано-Франківської обласної психоневрологічної лікарні №3, керівництво якої в подібних випадках офіційно звертається до відповідних органів опіки та піклування з тим, щоб вони здійснили контроль над опікуном. І якщо опікун не виконує свої обов'язки по відношенню до конкретної особи, його позбавляють статусу опікуна. В цьому питанні, на переконання Валерії Лутковської, потрібна відповідна увага з боку Міністерства соціальної політики.

«Потрібно відзначити той важливий крок, який зробило Міністерство охорони здоров'я України у створенні Міжвідомчої координаційної ради з питань удосконалення системи надання психіатричної допомоги в Україні. Ми підтримуємо Концепцію Державної програми розвитку системи охорони психічного здоров'я в Україні до 2020 року, так би мовити, в першому читанні, і готові надати свої зауваження та пропозиції до неї», – сказала Валерія Лутковська.

З ініціативою щодо удосконалення Концепції Програми виступив і Уповноважений Президента України з прав дитини Юрій Павленко, зауваживши, що вона потребує суттєвого доопрацювання в частині охорони психічного здоров'я дитини. «Ми підтримуємо Програму як основу. Разом з тим, я б пропонував доповнити документом, який вже був розроблений Міністерством охорони здоров'я на виконання Указу Президента України – Концепцією охорони психічного здоров'я дітей», – сказав Юрій Павленко. Крім того, він підкреслив важливість профілактичної спрямованості охорони психічного здоров'я дітей та відповідального ставлення до цього питання батьків.

Особливу увагу на підготовку спеціалістів у галузі психіатрії звернув президент Асоціації психіатрів України Семен Глузман. «Потрібно щось змінювати з якістю професійної підготовки лікарів у галузі, тому що далі так тривати не може. Я розумію, що це непроста і нелегка справа, однак з чогось потрібно починати», – сказав Семен Глузман.